

Raadsvergadering 6 oktober 2026

Documentnummer: D/26/246722

Zaaknummer: Z/26/162711

Onderwerp:	Kadernota erfgoedbeleid gemeente Maasgouw
Van:	College (portefeuillehouder Snijckers)
Voorstel:	De raad besluit: 1. om in 2027 nieuw erfgoedbeleid op te stellen en hier vanaf 2027 uitvoering aan te geven; 2. om de kadernota erfgoedbeleid vast te stellen en akkoord te gaan met de hierin opgenomen uitgangspunten en randvoorwaarden.

Inleiding:

De bestaande erfgoednota uit 2010 is gedateerd, deze dient geactualiseerd te worden en afgestemd te worden op de in 2024 in werking getreden Omgevingswet en op de huidige (lokale) maatschappelijke ontwikkelingen.

In april 2026 heeft u middels een raadsinformatiebrief kennis kunnen nemen van het projectplan om tot nieuw erfgoedbeleid te komen. Op 26 mei 2026 heeft ons college ingestemd met de kadernota erfgoedbeleid met het doel om in 2027 een nieuwe erfgoednota op te stellen.

Een actuele gemeentelijke erfgoednota moet goed aansluiten op de huidige regelgeving en ontwikkelingen en moet de juiste inhoudelijke, juridische en maatschappelijke onderwerpen bevatten. Hiervoor is een kadernota erfgoedbeleid uitgewerkt die het toekomstige erfgoedbeleid nader toelicht (bijlage 1). Ook legt deze kadernota de uitgangspunten en randvoorwaarden vast voor de verdere uitwerking van het erfgoedbeleid, en vraagt de gemeenteraad hierover richtinggevend besluiten te nemen.

Beslispunten:

1.1 Het huidige monumentenbeleid is niet actueel want het sluit niet aan op de nieuwe Omgevingswet en de huidige maatschappelijke ontwikkelingen.

De nieuwe Omgevingswet en het nieuwe Omgevingsplan van Maasgouw vragen om een andere benadering van erfgoedbeleid. Het monumentenbeleid van voorheen is een meer afgebakende klassieke vorm van beleid dat zich richtte op de bescherming van specifieke objecten.

Het nieuwe erfgoedbeleid is breder en gaat niet alleen over bescherming van erfgoed maar ziet erfgoed meer als onderdeel van de fysieke leefomgeving. Hierbij is er meer focus op gebruik en beleving van erfgoed, identiteit en geschiedenis van een gebied en samenhang met ruimtelijke ordening en toerisme.

Voorgesteld wordt om in 2027 nieuw erfgoedbeleid op te stellen en hier vanaf 2027 uitvoering aan te geven.

1.2 Het nieuwe erfgoedbeleid moet de juiste onderwerpen bevatten want het beleid moet goed aansluiten op de gewijzigde wetgeving en de huidige maatschappelijke ontwikkelingen.

Uw gemeenteraad heeft in eerdere moties aandacht gevraagd voor het erfgoed van Maasgouw, o.a. voor herinrichting van begraafplaatsen, herbestemming van kerken, verduurzaming van monumenten en behoud van leegstaande monumenten. U wilt geïnformeerd worden over de voortgang en de inhoud van de beleidsnota erfgoed. Het is van belang dat u meegenomen wordt in de verdere ontwikkeling van erfgoedbeleid omdat u op termijn ook gevraagd wordt om een besluit te nemen over het ambitieniveau als het gaat om het opnemen van erfgoed in het omgevingsplan en het bepalen van het beschermingsregime voor erfgoedonderdelen.

In de kadernota erfgoedbeleid zijn de uitgangspunten en randvoorwaarden opgenomen voor de verdere uitwerking van het erfgoedbeleid. Voorgesteld wordt om de kadernota erfgoedbeleid vast te stellen en richting gevend besluiten te nemen over de uitgangspunten en randvoorwaarden.

Risico's:

Het instemmen met de kadernota heeft geen financiële gevolgen maar en het verder uitwerken van beleid brengt kosten met zich mee. Onderzocht wordt of een deel van het benodigde budget gesubsidieerd kan worden vanuit het programma "Erfgoed en Overheid" van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Hiervoor wordt in Q3 2026 een aanvraag gedaan. Daarnaast is het uiteindelijk benodigd budget afhankelijk van de hoeveelheid erfgoed dat in 2026 wordt geïnventariseerd en gewaardeerd. Eind 2026 zijn de resultaten van de inventarisatie en waardering bekend en is er ook duidelijkheid of en hoeveel subsidie het rijk ter beschikking stelt. Uw raad wordt in Q1 2027 hierover geïnformeerd en zal gevraagd worden een besluit te nemen over het te beschermen erfgoed en mogelijk over het beschikbaar stellen van aanvullend budget.

Samenhang met andere beleidsdocumenten:

In het beleidskader Waardevol Toerisme Maasgouw is opgenomen dat erfgoed een belangrijke drager is voor recreatie en toerisme en indirect voor de economie in Maasgouw. Erfgoed is naast water en natuur, een belangrijk onderdeel van het toeristisch-recreatief aanbod. Behoud en ontsluiting van erfgoed is dan ook belangrijk. Daarnaast kan erfgoed nog meer ingezet worden voor de R&T-doelstellingen, denk aan ruimere herbestemmingsmogelijkheden voor monumenten in bepaalde focusgebieden met functies (bijvoorbeeld horeca of verblijfsaccommodaties) die aansluiten bij de ambities vanuit recreatie en toerisme.

In de strategische visie Maasgouw 2035 wordt erfgoed benoemd als een van de kernkwaliteiten voor het behouden en versterken van de omgevingskwaliteit.

Participatie:

Belanghebbende partijen, zoals de heemkundeverenigingen en monumenteneigenaren, worden bij het uitwerken van het beleid betrokken. Momenteel zijn de heemkundeverenigingen betrokken bij de inventarisatie van het erfgoed. Op termijn worden eigenaren/bewoners van potentieel te beschermen erfgoed vroegtijdig geïnformeerd over het voornemen van de gemeente om de bescherming van erfgoed op te nemen in het omgevingsplan.

Communicatie:

In de overleggen met belanghebbenden, fase 1/inventarisatie, wordt de kadernota erfgoedbeleid gedeeld en toegelicht.

Financiën

Het instemmen met de kadernota erfgoedbeleid heeft nu nog geen financiële gevolgen. Het geeft de basis aan voor de verdere uitwerking van erfgoedbeleid.

Voor het opstellen van erfgoedbeleid in 2027 is een budget benodigd van (geraamd) 60.000 euro. Het juiste bedrag kan pas bepaald worden aan het eind van dit jaar nadat de erfgoedinventarisatie is afgerond.

Voor een financiële bijdrage van 45.000 euro vanuit het rijk is in Q2 2026 een subsidie-aanvraag (verkenningformulier) ingediend. Het rijk heeft hier in juni 2026 negatief op gereageerd omdat zij in eerste instantie alleen gemeenten subsidieert die momenteel geheel geen beleid en geen gemeentelijke monumenten hebben. In Q3 komt er een nieuwe subsidieronde en zal wederom een aanvraag ingediend worden, afgestemd op de dan geldende voorwaarden. Omdat onzeker is of vanuit het rijk een financiële bijdrage te verwachten is wordt voorgesteld om in de begroting van 2027 een bedrag van 60.000 euro te vragen voor het opstellen van het erfgoedbeleid voor Maasgouw.

Planning en uitvoering:

Na instemming met de kadernota erfgoed worden in Q1 2027 de resultaten van de erfgoed-inventarisatie, de bepaling van het ambitieniveau en de financiële gevolgen (benodigd budget) ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Na een positieve besluitvorming hierover wordt in 2027 de erfgoednota verder uitgewerkt en zal deze eind 2027 ter vaststelling aan de raad worden voorgelegd.

Bijlagen:

Bijlage 1: Kadernota erfgoedbeleid

Ondertekening:

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders,

De secretaris

De burgemeester

C.M. Keersmaekers

D.W.J. Schneider